

PLATFORMA EU

PRO ÚČAST DĚTÍ

#EUChildParticipation

#EUChildGuarantee

PROLOMENÍ BLUDNÉHO KRUHU DĚTSKÉ CHUDOBY

POSÍLENÍ EVROPSKÉ
ZÁRUKY PRO DĚTI

VERZE URČENÁ DĚTEM

O ČEM JE TENTO LETÁK?

Evropská unie (zkráceně EU) je skupina 27 zemí, které spolupracují. EU se chce postarat o to, aby děti měly dobrý život.

Každé dítě a každý mladý člověk si zaslouží podporu, bezpečí a příležitosti a právo vyjádřit svůj názor při rozhodování, které ovlivňuje jeho život.

Evropská záruka pro děti je plán, v jehož rámci státy EU pomáhají dětem, které to mají v životě o něco těžší, aby měly šanci na dobrou budoucnost.

Tento leták je určen dětem a mladým lidem, kteří se chtějí dozvědět více o tomto plánu, o tom, jak byl v poslední době vylepšen, a jak pomáhá v boji proti chudobě.

Své názory prostřednictvím platformy EU pro účast dětí vyjádřilo víc než 41 000 dětí, které tak přispěly k přípravě tohoto plánu.

Slova a výrazy označené hvězdičkou *
jsou vysvětleny na konci letáku.

1. PROČ TENTO PLÁN POTŘEBUJEME?

Každé dítě by mělo mít v životě spravedlivou šanci.

Některé děti a rodiny se potýkají s finančními potížemi, což znamená, že:

- > jim chybí základní věci, jako je jídlo, oblečení, školní pomůcky nebo bezpečné a teplé místo k bydlení,
- > mají méně příležitostí účastnit se spolu s ostatními dětmi aktivit, jako je sport nebo umění,
- > je pro ně obtížnější uspět ve škole, což může mít dopad na celý jejich další život, a dokonce i na další generaci.

Žádné dítě nemůže za to, že se narodilo v chudé rodině, a proto je třeba tuto situaci napravit.

Z podpory znevýhodněných dětí má prospěch celá společnost, protože díky této podpoře mohou tito lidé plně rozvinout svůj potenciál, najít si v dospělosti dobré zaměstnání a být společensky přínosní.

Evropská unie k popisu těchto situací používá pojmy „dětská chudoba*“ nebo „ohrožení chudobou či sociálním vyloučením*“. V roce 2025 byla v EU chudobou nebo sociálním vyloučením ohrožena téměř čtvrtina všech dětí.

Členské státy EU hodlají tuto situaci změnit a chtějí do roku 2030 pomoci alespoň 5 milionům dětí, aby se z chudoby nebo sociálního vyloučení vymanily.

- > Evropská záruka pro děti již pomohla mnoha dětem:
 - Celkem 600 000 dětí v celé EU se mohlo zúčastnit školních aktivit, jako jsou sportovní akce nebo školní výlety.
 - Nizozemsko poskytlo bezplatné školní stravování většímu počtu dětí, včetně mnoha dětí ze znevýhodněných rodin.
 - Polsko zřídilo centra péče o děti na mnoha místech, kde dosud žádná nebyla.
- > Děti, organizace i odborníci však tvrdí, že je třeba udělat více.
- > Cílem je zajistit, aby každé dítě mělo přístup k tomu, co potřebuje, aby mohlo vyrůstat zdravě, v bezpečí a bez vyloučení.

Plán poskytuje členským státům EU nápady na opatření, která je třeba provést, aby došlo ke změnám a zlepšením, a pomáhá jim zajistit peníze a další zdroje k realizaci těchto opatření.

2. KDO POTŘEBUJE ZVLÁŠTNÍ POMOC?

Některé děti čelí větším obtížím než jiné a měly by v případě potřeby dostat zvláštní pomoc.

Záruka pro děti je určena na pomoc dětem, které se potýkají s finančními obtížemi, ale nabízí podporu i dalším znevýhodněným skupinám, jako jsou například:

- > děti se zdravotním postižením,
- > romské děti*,
- > děti v náhradní péči*,
- > děti, které nemají kde bydlet nebo žijí v domácnostech, kde není bezpečno,
- > děti z etnických nebo náboženských menšin,
- > mladí lidé, kteří opouštějí náhradní péči a začínají žít samostatně.

3. NOVÁ OPATŘENÍ EU

Pracuje se na tom, aby se dětem v nadcházejících letech dostávalo lepší podpory.

Mezi tyto nápady patří:

- > průzkum mezi dětmi a rodinami, který má zjistit, co by pomohlo rodičům najít si práci (např. lepší podpora v péči o děti, když jsou rodiče v práci),
- > nové projekty v oblasti péče o děti, vzdělávání, sportu, kultury a začleňování,
- > hledání způsobů, jak poskytnout více finanční podpory rodinám s dětmi,
- > vytvoření sady nástrojů* pro duševní zdraví a pohodu (ve spolupráci s organizací UNICEF), obsahující jednoduché návody, aktivity a nápady, které lidem pomohou porozumět duševnímu zdraví a dozvědět se, jak získat pomoc,
- > zavedení programů odborného vedení* na podporu dětí, které mohou potřebovat zvláštní pomoc,
- > pomoc školám a službám při větší podpoře romských dětí,
- > testování průkazu Evropské záruky pro děti*, který má dětem a rodinám usnadnit přístup k pomoci,
- > větší propojení záruky pro děti se systémem záruk pro mladé lidi, aby podpora pokračovala i dále, když děti dospívají,
- > větší podpora městům, regionům a místním organizacím, které pracují s dětmi.

4. VĚTŠÍ PODPORA PRO RODINY

Dětem se daří nejlépe, když mají jejich rodiny potřebnou podporu.

Když rodiny dostanou potřebnou podporu, mohou děti vyrůstat zdravěji, lépe se učit a cítit se bezpečněji. Pokud v dětství chybí podpora, je později v životě často zapotřebí větší pomoc v oblasti zdravotní péče, bydlení a další sociální podpory.

Cíle jsou následující:

- > rodiče a pečující osoby se stabilní, dobře placeným zaměstnáním a dostatkem peněz na každodenní výdaje, jako je jídlo, bydlení, oblečení, doprava a školní pomůcky,
- > dostupné služby péče o děti a předškolní zařízení, které usnadňují rodičům a pečujícím osobám, zejména matkám, práci nebo studium,
- > možnost rodin čerpat přídavky na děti nebo rodinné dávky* a další nutnou doplňkovou podporu, pokud výdělky z práce nestačí.

5. LEPŠÍ SLUŽBY PRO DĚTI

Všechny děti by měly mít možnost využít příležitostí, které se jim nabízejí

Vyrůstání ve finančně náročných podmínkách může mít dopad na fyzické i duševní zdraví dětí, jejich učení, přátelské vztahy, bezpečnost i budoucí příležitosti. Děti a rodiny by měly vědět, co je jim k dispozici a jak toho dosáhnout.

Služby by měly vycházet z toho, co děti skutečně potřebují, a ne ze složitých systémů. Podpůrné služby by pokud možno měly být vždy sjednoceny tak, aby rodiny mohly získat pomoc, aniž by musely navštěvovat více různých míst.

Mezi důležité výzvy ke změnám patří:

- > více míst v zařízeních péče o děti a předškolních zařízeních,
- > zdravější školní stravování,
- > více sportovních, uměleckých, kulturních a mimoškolních aktivit,
- > více doučování, pomoci s domácími úkoly a další podpory při učení,
- > větší podpora duševního zdraví* ve školách, ve zdravotnictví a v komunitě,
- > odborní vedoucí nebo dospělí, kterým děti budou důvěřovat a kteří jim mohou být oporou v obtížných obdobích.

6. PODPORA POHODY A BEZPEČNOSTI

Každé dítě má právo cítit se v bezpečí, mít oporu a být chráněno, a to jak na internetu, tak i v reálném životě.

Finanční a sociální problémy mohou mít vliv na pohodu a zdraví některých dětí a způsobit, že se cítí ve stresu, osamělé nebo úzkostné.

Je důležité, aby děti a rodiny dostaly pomoc co nejdříve. Může jít o pomoc v raném dětství, ve škole nebo v rámci služeb v oblasti duševního zdraví a zdravotní péče.

- > Včasná pomoc může zabránit zhoršení problémů a přispět k tomu, aby děti zůstaly zdravé, dobře se učily a cítily se podporovány.
- > Školy, zdravotnická zařízení a sociální pracovníci by měli spolupracovat, aby se zajistilo, že děti budou mít snadný přístup k potřebné pomoci.
- > Také online platformy by měly vyvinout větší úsilí, aby přispěly k zajištění bezpečnosti dětí.

Bezpečnost na internetu i v reálném světě je opravdu důležitá a země EU by se měly i nadále snažit o lepší ochranu dětí, aby se snížila rizika a zajistila jejich bezpečnost.

7. PODPORA PRO MLADÉ DOSPĚLÉ

Podpora by neměla skončit, jakmile děti dosáhnou 18 let.

Cílem je zajistit, aby mladí lidé při přechodu z dětství do dospělosti dostali potřebnou pomoc, a mohli si tak vybudovat slibnou budoucnost.

To je obzvláště důležité pro děti žijící v náhradní péči, které třeba nemají rodiny, jež by je podporovaly.

Dosažení věku 18 let je velká změna a mnoho mladých lidí stále potřebuje pomoc, aby:

- > dokončili školu nebo odbornou přípravu,
- > našli si bydlení,
- > našli si práci,
- > naučili se žít samostatně.

Jedním z nástrojů, který k tomu přispívá, je systém záruk pro mladé lidi, který pomáhá mladým lidem ve věku 15–29 let najít si práci, vzdělání nebo odbornou či učňovskou přípravu.

8. KDO TYTO ZMĚNY PROSADÍ?

Zlepšování života a budoucnosti dětí je společnou odpovědností.

Všichni musí úzce spolupracovat, aby děti, mládež a rodiny dostaly potřebnou pomoc:

- > orgány EU
- > státní vlády
- > regionální a místní orgány*
- > školy, služby zdravotnictví a sociální péče
- > organizace občanské společnosti* a charitativní organizace
- > podniky a nadace
- > rodiče, pečující osoby a rodiny
- > samy děti a mládež

Členské státy EU jsou vybízeny k tomu, aby aktualizovaly své vnitrostátní plány v rámci záruky pro děti tak, aby obsahovaly jasné cíle, zajistily dostatečné financování a zaručily, že dětem a rodinám se dostane potřebné podpory.

VÝZNAMY SLOV

SLOVO NEBO VÝRAZ	CO TO ZNAMENÁ
Náhradní péče	Když dítě nežije se svými rodiči a je o něj postaráno jinde, ať už u příbuzných, v pěstounské péči nebo v dětském domově.
Učňovská příprava	Způsob, jak se naučit dané povolání tím, že člověk pracuje po boku zkušených lidí a zároveň se učí. Umožňuje rozvíjet praktické dovednosti prostřednictvím skutečné práce.
Příspěvky na děti a rodinu	Peníze, které vlády poskytují rodinám jako příspěvek na náklady spojené s výchovou dětí, jako jsou potraviny, oblečení a další potřeby.
Dětská chudoba	Když rodina dítěte nemá dostatek peněz ani podpory na to, aby dítěti zajistila vše, co potřebuje k životu, ke vzdělávání, k udržení zdraví, k pocitu bezpečí a k zapojení do běžného života.
Organizace občanské společnosti	Organizace, charitativní organizace nebo komunitní skupiny, které se věnují pomoci lidem a zlepšování společnosti. Například potravinové banky, kluby mládeže nebo charitativní organizace pomáhající lidem bez domova, které podporují rodiny a děti.
Průkaz Evropské záruky pro děti	Projekt, který se v současné době testuje a jehož cílem je usnadnit dětem a rodinám vyhledávání informací o službách a podpoře, a zároveň chránit jejich soukromí a zabránit stigmatizaci.
Financování	Peníze poskytované na úhradu projektů, služeb nebo činností, které podporují lidi a komunity. V EU mohou financování poskytovat orgány EU, státní vlády nebo jiné organizace.
Místní orgány	Místní samosprávy a veřejné služby, které přispívají k fungování škol, bydlení, dopravy a sociální podpory v městech a regionech.
Duševní zdraví	To, jak přemýšlíme, co cítíme a jak se vyrovnáváme s každodenním životem. Součástí je i způsob, jakým zvládáme stres, jak se chováme k ostatním a jak se rozhodujeme. Dobré duševní zdraví znamená schopnost zvládat každodenní obtíže a cítit podporu v náročných situacích.
Odborné vedení	Podpora od důvěryhodné starší osoby, která naslouchá, radí, povzbuzuje a pomáhá při rozhodování.
Romské děti	Romové jsou etnická menšina, která žije v mnoha zemích EU. S romskými dětmi není vždy zacházeno spravedlivě a může pro ně být obtížnější získat potřebnou podporu a příležitosti.
Sociální vyloučení	Když se někdo nemůže účastnit činností, kterých se mnoho jiných lidí účastnit může. K tomu může dojít kvůli nedostatku peněz, podpory nebo příležitostí. Může jít o ztrátu aktivit, přátelství, služeb nebo komunitního života.
Sada nástrojů	Soubor návodů, aktivit, nápadů a praktických nástrojů, které lidem pomáhají seznámit se s daným tématem a zjistit, jaké kroky mají podniknout.

#EUChildGuarantee

#EUChildParticipation

Úřad pro publikace
Evropské unie

Právo | Data | Publikace

© Evropská unie, 2026

PDF KE-01-26-101-CS-N ISBN 978-92-68-43211-2 doi:10.2767/1030044

